

ΤΑ ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

"Ένα από τὰ περιεργότερα φαινόμενα πού άπαντομω στην Ιστορία τής Τέχνης, είναι ή εμφάνιση διαφόρων καλλιτεχνών πού άπό ... νηπιακή σχεδόν ηλικία, άνακρυσσονται μεγαλοφώνεις άπό τούς συγχρόνους τών! Πολλοί άπό τούς καλλιτέχνες πού άπέκτησαν παγκόσμιο δόξα, άργότερα, έβωσαν τά πρώτα δείγματα τού μεγάλου τούς ταλέντου άπό πολύ μικρή ηλικία

Ό Μότσαρτ, σέ ηλικία τεσσάρων χρονών, έπανελάμβανε στό πιάνο όλα τά κομμάτια πού άκουε νά παίζη ή πατέρας του. Σέ ηλικία πέντε χρονών τού άπαγόρευε τς πρώτες του συνθέσεις. Σέ ηλικία δέ έφτα χρονών άρχισε μαζί με τήν άδελφή, πού ήταν κατά δύο χρόνια μεγαλύτερη του, και ύπό τήν άδηγία τού πατέρα του, τς τουρνέ πού τόν κατέστησαν περίφημο σ' όλη τή Γερμανία. Όλοι έθαύμαζαν τόσο τήν μαεστρία με τήν όποία έπαιζε στό πιάνο και τó άρμόνιο, όσο και τήν εύκολία με τήν όποια συνέθετε.

Ό Μπετόβεν, σέ ηλικία έννέα χρονών, ήταν ήδη ένας τέλειος πιανίστας. Σέ ηλικία ένδεκα χρονών πήρε τόν τίτλο τού «καίκτου άρμονίου τής αύλης τού Έκλεκτορος τής Κολωνίας».

Υπερφυσικά παιδιά ύπηρεσαν επίσης ή Λιστ και ή Ρομνιστανίν. Ό πρώτος σέ ηλικία έννέα χρονών και ή δεύτερος σέ ηλικία δέκα χρονών έβωσαν τά πρώτα τους κονσέρτα μπρός στό κοινό!

Ό Γκουνό, επίσης, διηγείται κάποτε ότι δέν θυμάταν ... ούτε πότε ούτε πώς πρωτόμαθε πιάνο! Άλλά γιατί νά τρέχωμε τόσο μακριά. Τό καταπληκτικότερο παράδειγμα υπερφυσικού παιδιού, τó έβωσε ένας άπό τούς πú συγχρόνους και πú γνωστούς συνθέτες: Ό Κάμιλλος Σαιν - Σάνς.

Σέ ηλικία ... δύομηνι χρονών, ή Σαιν - Σάνς άρχισε νά μαθαίνει πιάνο με μιά θεα του πού ήταν θαυμασία πιανίστρια. Σέ ηλικία έφτα χρονών ήταν πιά τέλειος πιανίστας: οι γονεις του συνήθιζαν νά τόν βάζουν νά παίζη όχι μπρός στό κοινό, άλλά στό σπίτι τους, όταν τούχανε κανέναν φιλικό κύκλο. Ό μικρός όμως δέν δεχόταν πάντα με τήν ίδια εύκολία νά εκτελέση τήν έπιθυμία τών γονέων του. Και κάποτε πού έπρόκειτο νά παίζη μιά φούγκας τού Μπάχ, άνήχησε νά καθίση στό πιάνο. Παρακλήσεις, ικεσίες, όλα πήγαν τού κάκου. Και μόνον όταν ή πατέρας του σηκώθηκε και τόν ήπειλωσε με τó μπασουτί του, δέχτηκε νά καθίση και νά παίζη!...

Οι «πρώμοι» βιονιστές είναι σπανιότεροι βέβαια άπό τούς «πρώμοις» πιανιστές. Πόσα φτωχά παιδιά έν τούτοις, πού κερδίζουν τó φως τους παίζοντας στά διάφορα καφενεία βιολι, θά γινόντουσαν μεγάλοι καλλιτέχνες ίσως άν εύρισκαν κάποιον νά τούς ύποστηρίξη ...

Τέτοιο άκριβος παράδειγμα μάς παρουσιάζει ή Γιόχαν Στράους. Ό μέγας αυτός μουσουργός, όταν μικρός έπαιζε βιολι για νά βγάλη τó φως του. Μιά βροχερή νύχτα, όπου έπαιζε τó άναπνεύσιμο του όργανο έξω άπό ένα άρχοντόσπιτο, ή οικοδεσπότης τόν λυπήθηκε, και τόν περιμάζεψε στό σπίτι του. Σιγά σιγά τόν συμπαήθηκε, τόν ύποστηρίξε, κι' έτσι ή Στράους κατώρ-

θωσε νά σπουδάση και νά φτάση σέ τέτοια δόξα.

Ό περίφημος Παγκανίνι επίσης, έδιώχτηκε άπό τó πατρικό σπίτι άπό τόν σκληρό και όστρογο πατέρα του όταν ήταν μόλις δέκα χρονών. Κι' άπό τήν ηλικία αυτή, άρχισε τήν πλάνητα ζωή του, προσπαθώντας, με τó βιολι του, νά κερδίση μερικεις δεκάρες για νά ζή.

Άλλο πραγματικό «υπερφυσικό παιδί» ύπηρεξεν ή σπουδαίος βιονιστάς Κάμιλλος Σιβύρι.

Ό Σιβύρι γεννήθηκε στή Γένουα, στά 1815. Ό δάσκαλος τής κιθάρας τών άδελφών του, παρατήρησε πρώτος τήν πρώμη κλίση πού είχε αυτό τó παιδί για τó βιολι, και τού έδιδανε επάνω σ' ένα όργανο πού είχε κατασκευάσει επίτηδες γι' αυτόν. Όταν ή Παγκα, νίνι πέρασε άπό τή Γένουα για νά δώση μερικά κονσέρτα, ή Σιβύρι ήταν μόλις έξη χρονών. Ό μέγας βιονιστάς φτυχε νά τόν άκούση, κι' ένθουσιαστήκε μαζί του... Τόν πήρε μαζί του, στά ταξίδια του, κι' άνελαβε ή τσιος τής διδασκαλία του. Συνέθεσε γι' αυτόν έξη ουνάτις, τής όποιες τόν έβαζε και τής έπαιζε στά κονσέρτα του, συνοδευόντάς του με τήν κιθάρα!

Σέ ηλικία δώδεκα χρονών, ή μικρός βιονιστάς έπισκέφτηκε τó Παρίσι και τó Λονδίνο, προκαλώντας παντού τόν θαυμασμό με τó υπέρογο παίξιμό του. Κατόπιν έπέστρεψε στή Γαλλία όπου έσπουδασε άρμονία και σύνθεση. Όταν δέ, σέ ηλικία εκκοσι χρονών, έκαμε μιά δεύτερη τουρνέ στήν Εύρώπη, έγινε άμέσως ένδοξος και άπέκτησε τεράστια πλούτη.

Ό Σιβύρι έκαμε πολλές καλλιτεχνικες περιόδειες στή ζωή του. Σέ μίαν άπ' αυτές τού συνέβη ένα χαριτωμένο επεισόδιο τó όποιον άξιζει νά διηγηθούμε:

Κάποτε, πού βρισκόταν στό Μεξικό, θέλησε νά διαπεραιωθή στή Νότιο Άμερική άπό τόν ισθμό τού Παναμά. Ένώ όμως περνούσε ένα ποτάμι μέσα σέ μιά βάρκα, τήν όποιαν όδηγούσαν τέσσερης νέγροι, τού ήλθε ξαφνικά ή παράενη ιδέα νά ... τούς παίξη βιολι, για νά δη τι έντόπωση θά τούς έκανε! Άμ' έπος όμ' έργον... Χαρής νά χάση καιρό, πήρε τó βιολι του και άρχισε νά παίζη κάποια σύνθεσή του τής στιγμής. Η έντόπωση όμως πού έπρόβλεπνε στούς άγρίους αυτούς τó τόσο γλυκό όργανο του, ήταν έντελως διαφορετική άπ' ότι περιέμενε: έρχισαν νά μπήξουν όγριες φωνές, και, παίνοντάς τόν για κανένα... μάγο, θέλησαν νά τόν πετάξουν στό ποτάμι! Και ή καριέρα τού διασήμου βιονιστάτα θά τελείωνε άσφαλώς εκεί, άν δέν κατώρθωσε νά τούς καθουσιάση μωραίζόντάς τους πούρα και ροβίμ!...

Ό διάσημος βιονιστάς Ίσαακιμ άρχισε νά διην κονσέρτα άπό ηλικία επτά χρονών. Ό Ίσαακιμ, όταν μεγάλωσε, δέν δεχόταν ώς μελητάς του παρά νέους άπό δεκαοχτώ χρονών και πάνω. Δέν έκανε παρά μίαν έξαίρεση στή ζωή του, για τόν κολωνό Άρθούρο Άργκιεβιτς πού ήταν κι' αυτός ένα «υπερφυσικό» παιδί.

Τό περιεργό είναι ότι ή Άργκιεβιτς δέν κατήγετο, όπως τά περισσότερα άπό τά υπερφυσικά παιδιά πού άναφέρουμε, άπό οικογένεια μουσικών. Ό πατέρας του δέν ήταν παρά ένας άπλός κατασκευαστής ... έπιμώδων στρατιωτικών σιολών στή Βαρσοβία.

ΤΑ ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ

«Ο μικρός Άρθουρος, έντοῦτος, ἀπὸ μικρὸς ἔδειχνε πὼς εἶχε ἕνα «αὐτί» πρώτης τάξεως. Μόλις ἔκουγε ἕνα τραγοῦδι, τὸ «παίρνε» μὲ τὸ πρῶτο. Ὅταν ἔγινε ἕξ ἡ χρονῶν τοῦ ἔχάρισαν ἕνα βιολί. Ἔτσι λοιπόν, ὕστερ' ἀπὸ ἐλάχιστο χρόνο, ὁ Ἄργκιέβιτς εἶχε γίνῃ μοναχὸς τοῦ ἑνὸς θαυμάσιου βιολιστῆς! Μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία ἔπαιζε τῆς δυσκολώτερες συνθέσεις τοῦ Μπρούχ καὶ τοῦ Μέντελσον!...

Ἐπιπλέον, ὁ μικρὸς Ἄργκιέβιτς ἔπαιζε καὶ ὁ τόσον γνωστὸς μας Χούπερμαν.

Ὁ Χούπερμαν ἄρχισε νὰ σπουδάζῃ βιολί σὲ ἡλικία... δύο χρονῶν, ἀπὸ τὸν περίφημο βιολονίστα Λόττο. Σὲ ἡλικία... ὀχτὼ χρονῶν ἔδωσε τὸ πρῶτο του κονσέρτο. Ἴδου τί ἔγραφε ὁ κριτικὸς Χέινκε, τὴν ἐπομένη τοῦ πρώτου του αὐτοῦ κονσέρτου:

«Στὸ κονσέρτο ποῦ ἔδωσε στὴν ἀίθουσα Ἐράρ, ὁ μικρὸς Χούπερμαν ἀπεκαλύφθη ὡς ἕνας θαυμάσιος βιρτουόζος, καὶ, κυρίως, ὡς κάτοχος μιᾶς «μουσικῆς εὐφυΐας» πολὺ ἀνωτέρας τῆς ἡλικίας του.

«Τὸ παίξιμό του εἶναι ἀκριβὲς καὶ ἀγνό· ἡ δοξαριά του σταθερὴ καὶ ἔντονη. Ἔχει τὸ χάρισμα νὰ γοητεῖ καὶ νὰ βγάξῃ ἀπὸ τὸ ὄργανό του τοὺς πιὸ συγκινητικῶς ἤχους. Ἀκούοντάς τον κανεὶς, ξεχνάει πὼς παίζει ἕνα παιδί ὀχτὼ χρονῶν.

«Ὁ μικρὸς αὐτός, ποῦ γεννήθηκε στὴ Μόσχα στὴ 1886, εἶναι, ἔξ ἄλλου πολὺ χαριτωμένος. Παρουσιάζεται μὲ μεγάλη ἀφέλεια μπρὸς στὸ κοινὸ, χαιρετᾶται ὅπως μπορεῖ καλλίτερα δεξιὰ κι' ἀριστερά, κι' εἶναι πάντα ἔτοιμος νὰ δεχθῇ τὸ «μπαζάριασμα» χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν παραμικρὴ κόπωση».

Τὸ ταχύτερο ἄμας ἀπ' ὅλα τὰ «ὑπερφυσικά» παιδιὰ» ὑπῆρξεν ἡ Χριστίνα Νίλσον, ἡ ὁποία ἔπαιζε βιολί τραγουδώντας στοὺς δημοσοὺς δρόμους γιὰ νὰ ζητιανεύῃ μερικὲς δεκάρες. Μιά μέρα ἔτυχε νὰ τὴν ἀκούσουν μερικοὶ πλούσιοι περιηγηταί, καὶ τόσον γοητεύτηκαν ἀπὸ τὴ γλυκεῖα τῆς φωνῆ, ὥστε τὴν πῆραν στὴ Στοκχόλμη, ὅπου τὴν ἐσπούδασαν κι' ἔτσι, ὕστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια ἔγινε μιὰ ἀπὸ τῆς διασημότερας ἀοιδούς τοῦ περασμένου αἰῶνος.

Τελειώνοντας τὸ ἄρθρο μας αὐτὸ, ἀξίζει νὰ ποῦμε δύο λόγια καὶ γιὰ τὸν Πάμπλο Καζάλς, ποῦ εἶναι ὁ μεγαλύτερος σύγχρονος βιολονταελλίστας.

Ὁ Καζάλς γεννήθηκε στὴ Βαρσοβία, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1895. Τὴν μεγάλη ἀγάπη ποῦ εἶχε γιὰ τὴ μουσικὴ, τὴν ἔδειξε ἀπὸ τὴ γέννησή του σχεδόν, γιὰτὶ ὅταν, σὰν παιδί ἄρχιζε νὰ κλαίῃ, δὲν εἶχε παρὰ ν' ἀκούσῃ λίγο πιάνο γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ ἀμέσως.

Ἡ μητέρα τοῦ μικροῦ Πάμπλο ἔπαιζε θαυμάσιο πιάνο. Ὅταν ἔγινε δύο χρονῶν, ἔπαιζαν τὸν Πάμπλο, ἕνα βράδυ, στὸ θέατρο. Ἐπαιζᾶν «Φάουστ». Ὁ μικρὸς Καζάλς ἐνθουσιάστηκε τόσο, ὥστε μάλιστα γύρισε σπίτι του, ἔτρεξε στὸ πιάνο καὶ δὲν ἡσυχάσε παρὰ ὅταν μπόρεσε νὰ παίζῃ σ' αὐτὸ τὰ κυριώτερα κομμάτια τοῦ μελοδράματος! Οἱ γονεῖς του, κατὰπληκτοὶ μπρὸς στὴν ἀποκάλυψη τοῦ πρώτου ταλέντου του, ἀπὸ τὴν ἐπομένη ἄρχισαν τὴ μουσικὴ του διαπαιδαγώγηση.

Σὲ ἡλικία δύομιση χρονῶν, ὁ Καζάλς ἔπαιζε ἀμεμπτα Μότσαρτ, Μπετόβεν, Σοπὲν καὶ Λίστ! Σὲ ἡλικία δὲ πέντε χρονῶν ἔδωσε τὸ πρῶτο του κονσέρτο.